

Leren zoeken

Maart 2001

Henk Jongedijk, vrijdag 22 september 2006 - 00:00:00

Een vriend vertelde me laatst dat hij zijn sleutels kwijt was. En dat hij gezocht had, maar ze niet kon vinden. Hij keek tevergeefs in zijn sleutelkastje waarin hij gewend was om ze op te hangen. Totdat hij, moe van het zoeken, op de bank neerplofte. En wat rinkelde er toen? Jawel, de verloren gewaande sleutels.

De analogie met het zoeken op Internet drong zich hier sterk aan mij op. Frequent zoek ik in verschillende zoekmachines op diverse trefwoorden. Ik vind tientallen, honderden, duizenden hits of meer. In het rijtje van de eerste 10, 20 voorgeschotelde hits zijn verrassend vaak pagina's die inmiddels niet meer bestaan. Ergo, je kijkt in je kastje, en nee, de sleutels zijn er niet (meer).

Vaak hebben de bouwers van de site de pagina verhuisd of erger verwijderd. De website dirigeert je niet eens naar een plek waar je dan wel op die site zou moeten zijn. Een verhuismededeling zou ook welkom zijn. Om nu echter alle schuld bij de sitebouwer te leggen is me al te gemakkelijk. Zij zijn slechts Å©Å©n onderdeel van de hindernissen in het zoeken op Internet.

Ook de zoekmachines zelf blinken niet uit. Veel zoekmachines hebben hun eigen standaard ontwikkeld. Dat schept een verwarrend beeld naar bezoekers. Op de ene moet je zo zoeken, op de ander zus. Een wereldwijd geaccepteerde standaard voor alle zoekmachines zou een uitkomst bieden.

Een afwijkende zoekmachine is AskJeeves (letterlijk: Vraag James), een naar antwoord zoekende butler. Zelfs de schijnbaar eenvoudige vraag 'Hoeveel pagina's omvat het Internet?' (letterlijk vroeg ik: 'How many pages contains the Internet?') komt met antwoorden die kant noch wal raken. Zelfs de aanbevolen overige relevante links komen niet in de buurt van iets wat met het onderwerp te maken heeft.

Tenslotte de zoekmachinegebruikers, ze doen maar wat. En neem het ze gezien het bovenstaande maar eens kwalijk. Een originele manier om te zoeken is URL raden (Uniform Resource Locator, bijvoorbeeld: www.web-start.nl/columns is een URL). Verrassend veel mensen zoeken zo. Bij ons op de afdeling zeiden we vaak schertsend als iemand iets niet wist over een onderwerp: "Oh, kijk maar op www..com (of [.nl](http://www..nl)).", waarbij iemand natuurlijk van alles bij kan invullen. Men surft nog eens ergens langs als men de moeite neemt echt te gaan kijken of die website echt bestaat.

Het gebruik van AND en OR wordt stevast verward. In spreektaal zeg ik bijvoorbeeld: ik zoek iets over snoep en tandbederf. Ik bedoel dat ik geÅnteresseerd ben in pagina's die of het ene of het andere trefwoord bevatten.

Zoeken met snoep AND tandbederf is fout. Ik krijg alleen pagina's te zien waar beide trefwoorden op staan. Een hoger aantal treffers krijg ik als ik snoep OR tandbederf gebruik. Dergelijke elementaire zaken worden vaak toegelicht op de helppagina's van zoekmachines. Echter, niet iedereen neemt de moeite ze te lezen. Investeer in het leren kennen van een zoekmachine, het komt uw zoekresultaten zeker ten goede.

Zoeken op Internet is dus een crime of een ware sport. Het is maar hoe men het bekijkt. Voor een wereld die steeds meer afhankelijk wordt van gedeelde kennis is het op zijn minst zorgwekkend te noemen dat zoekmogelijkheden nog steeds abominabel slecht zijn. Noodzakelijk onderwijs: leer kinderen zoeken. En misschien belangrijker, leer kinderen zoekresultaten te interpreteren en te relativeren. Om ons Internet ergoed veilig te stellen kan daar niet jong genoeg mee worden begonnen. Op het moment dat u wanhopig denkt "Ik vind nooit wat ik zoek..." kijk dan een dag later weer. Wellicht ziet u uw verloren gewaande sleutels ook ineens.

Tips voor websitebouwers: Spreek dezelfde taal (trefwoorden) als uw doelgroep. Laat URL's intact. Zorg bij noodzakelijke verhuizing voor een virtueel verhuisbericht. En wees alert op verwijderen van niet bestaande URL's in zoekmachines. Niet alleen maar aanmelden, maar onderhouden luidt het devies. Beslaat de website meer dan honderd pagina's, biedt bezoekers tenminste de mogelijkheid om binnen uw site te zoeken. Zoeken vanaf uw site op het gehele Internet hoeft u niet aan te bieden, er zijn immers genoeg zoekmachines.

Tips voor zoekmachine bedrijven: Controleer de links nog beter op beschikbaarheid en relevantie. Geef hints voor beter gebruik en leer van fouten die bezoekers maken. Geef uitgebreide, maar begrijpelijke voorbeelden. Specialiseer u zelf ergens in, wees ergens bijzonder goed in, waardoor u op dat gebied met kop en schouders boven de rest uitsteekt. Er zijn immers genoeg gewone zoekmachines. Ondersteun zoeken op meerdere woorden op verschillende manieren, zodat bezoekers niet uw specifieke zoektechniek hoeven aan te leren.

Tips voor zoekers: Zoek met diverse trefwoorden (synoniemen). Spel een woord eens anders. Typ meer dan één trefwoord in. Voor gevorderden: zoek woorden met methode 'klinkt als'. Gebruik meerdere zoekmachines om meer informatie over een onderwerp te vinden. Elke zoekmachine geeft weer andere resultaten. Vind u het niet op de ene, dan probeert u het gewoon elders. Er zijn immers genoeg andere zoekmachines. Investeer een tijdje in het lezen van de helpteksten van uw populaire zoekmachine. Uw zoekresultaten vliegen omhoog.

NASCHRIFT AUTEUR:

In antwoord op de vraag 'Hoeveel pagina's omvat het Internet?':

Er is becijferd dat het [World wide web zeker 14 miljard pagina's](#) telt.